

متفسر دوم، با تسبیح و کراوات.

"همسایه با تسبیح و کراوات آمد"

"همسایه با تسبیح و کراوات آمد" در صفحه نخست روزنامه ابتکار به حیث یکی از بهترین تیترهای خبری در وصف سفر اشرف غنی به ایران به چاپ رسیده است.

به نظر روزنامه نگار آقای غنی از خود شلغم شوربای می‌سازد تا با کراوات اش با غربی‌ها چراغ سبز نشان دهد و با تسبیح دل ایران زمین را بدست آورد "قابل سنت و مدرنیته" به خوبی در این عکس غنی هویتا است. و شاید هم حق با او باشد و اشرف غنی از تاریخ عبرت گرفته باشد که نارضایتی مولوی صاحبان از اصلاحات امان الله خان عامل سقوط او گردید و برای یک روغن مالی هم که شده دست به تسبیح زده و می‌خواهد گفته‌های رقیبان اش را که در وقت کمپاین او را به بی‌دینی متهم کرده بودند از دل مردم محظوظ یا کمنگ گرداند. و برای این هدف، سفر حج رئیس جمهور را نیز می‌توان برای نیل به اهداف سیاسی دانست. تا مثل امان الله خان مورد غضب روحانیان قرار نگیرد. غافل از اینکه مردم افغانستان نه به تسبیح اهمیت می‌دهد و نه به کراوات بلکه مهم آویختن مدار خدمت به مردم، به گردن است. و بهتر است ملا غنی یا متفسر دوم ظاهر و باطنش را یکی ساخته یا زنگ باشد و یا رومی روم. اشرف غنی را باید به گور عبدالرحمن قسم داد که اگر نمی‌تواند نماینده شهامت و غرور مردم افغانستان باشد لا اقل چاکری و نوکری و اکت و ادای عجیب و غریب "میمون صفتانه" را کنار بگزارد والا سیاهی به زغال خواهد ماند.

والسلام. شکیبا. م.

الف. جزم‌اندیشی: نمک‌خوارگی، برای نمک‌خوارگان جزم‌اندیشی بار می‌آورد و آنان را و می‌داشت آن‌گونه بیندیشند که نمک‌دهندگان شان می‌اندیشیدند یا معطوف به منافع آنان بودند. این واقعیت را می‌توان از لابلای تأییداتی که نمک‌خوارگان سخنان نمک‌دهندگان شان را می‌کردند، به وضوح درک کرد؛ به طور نمونه: زمانی که امیر شیرعلی‌خان در مورد لشکرکشی به سوی قندهار و جنگ با سردار محمد‌امین‌خان، با نمک‌خوارگان دربار مشوره کرد، آنان همگی در جواب بیان کردند: "... ما بندگان صداقت‌کیش از روی صدق و صفا و بدون کید و ریا، «قسم می‌خوریم» که به ذات پاک خداوند که واقع سیر و الخفیات است که فرمان بندگان سرکار حق و صدق است و در صدق فرمان بندگان اقدس، فتح کلات از عیال و فتح دوم از پیش‌خانه، شاهد است و تصدیق قول خدمتکاران را می‌دارد و حاجت به دیگر دلیل و برهان ندارد^۱."

در کنار جزم‌اندیشی نمک‌خوارگان، می‌توان از فقدان روحیه انتقادی در فرهنگ سیاسی نیز یاد کرد. توضیح این‌که انتقاد یا خردگیری بر فکر یا کار نمک‌ده، از سوی نمک‌خوار، نوعی هنک حرمت نسبت به او تلقی می‌گردید و هشداری بود از این‌که خردگیر هوای قدم‌زدن در جاده‌ی نمک‌حرامان را در سر می‌پروراند، بنابراین از سوی بادار مورد تعقیب قرار می‌گرفت و یا مجازات و زندانی می‌شد.

ب. جنگ‌آفرینی: جنگ، علل اجتماعی و سیاسی فراوانی دارد، و در نظام شاهی نیز داشت، که یکی از آنان همین نسبت نمک‌خوارگی میان غلام و بادار بود. نمک‌خوارگی از این حیث علی‌برای ایجاد جنگ‌ها بود که هر سرداری، مجموعه‌ای از نمک‌خوارگان در تحت تابعیت داشت و از آنان به گونه‌ی ابزاری، حتی در مسائل شخصی و نزاع‌های خانوادگی شان نیز، بهره می‌گرفت. در واقع، مبنای تصمیم‌گیری نمک‌دهندگان در مورد لشکرکشی یا امتناع از آن بر یک قلمرو، تعداد نمک‌خوارگان و میزان وفاداری و تعهدشان نسبت به آنان بودند. بنابراین، هرکه، هرچند نمک‌خوار بیشتر داشت، شورشی‌تر و جنگ‌طلب‌تر بود.

ج. فردمحوری: نمک‌خوارگی همان‌گونه که بیان شد، مستلزم تابعیت‌تام نمک‌خوار از نمک‌ده بود و این تابعیت‌تام، تداعی‌کننده‌ی این معنا است که همه امور بر محور یک فرد (بادار) بچرخند و دیگران در سایه‌ی او در گمنامی و بی‌ارادگی مطلق بزینند. از آنجا که فردمحوری در مناسبات قدرت، رادعی است در برایر نهادی‌شدن قادرست، بنابراین به عنوان یکی از پیامدهای منفی نمک‌خوارگی می‌تواند بهشمار آید.

پایان

1394/02/18

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.